

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Z činnosti JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 2 (1957), No. 1, 131--132

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137172>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1957

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z ČINNOSTI JČMF

NÁVŠTĚVA Z POLSKA

V září 1956 navštívil Prahu prof. Dr Wladimierz Wrona, profesor Akademie báňské a hutní v Krakově, který byl v ČSR na léčení.

Na pozvání Jednoty československých matematiků a fysiků přednášel dne 17. září 1956 v Matematické obci pražské na thema »O anholonomních systémech«. V úvodu k přednášce hovořil prof. Wrona o vědecké práci krakovských matematiků.

Za svého pobytu v Praze navštívil vzácný host katedry matematiky ČVUT, kde hovořil s členy katedry o jejich práci odborné a pedagogické. Byla dohodnuta reciproční výměna vědeckých pracovníků mezi katedrou matematiky Akademie báňské a hutní v Krakově a katedrou matematiky FIS v Praze a navázána výměna informací o pedagogické a odborné práci kateder.

F. V.

Z ČINNOSTI POBOČKY JČMF V PLZNI

Dne 13. dubna 1956 konala se členská schůze, na které byly předneseny dva referáty na thema »Elektrické metody detekce a dosimetrie radioaktivity«. Referáty přednesli František Pejša, odborný asistent ústavu technické fysiky na Vysoké škole strojní a elektrotechnické v Plzni, a MUDR Vratislav Havlovic, odborný asistent plzeňské pobočky lékařské fakulty Karlovy university v Praze. Jejich výklad byl doprovázen demonstracemi pokusů a promítáním diapositivů. F. Pejša se ve svém referátě zabýval elektrickými metodami měření radioaktivního záření. V první části svého referátu probral ionizační metody měření intensity a dávky záření. Popsal princip ionizační komory a jednotlivé měřicí přístroje, kterých se používá při těchto měřeních. Druhá část referátu byla věnována početním metodám, jimiž se určuje počet částic, vyslaných radioaktivním preparátem. Přednášející vysvětlil funkci Geigerova—Müllerova počítáče a popsal elektronická zařízení, pomocí nichž se počítají pulsy, vznikající v tomto počítáči. Tento výklad zakončil přednášející předvedením funkce nukleárního počítáče s dekadickým reduktorem.

MUDr V. Havlovic zdůraznil v úvodu svého referátu potřebu a nutnost dosimetrie radioaktivního záření při všech aplikacích radioaktivních látek, zejména pak při aplikacích umělých radioisotopů v přírodních vědách i v technické praxi. Uvedl pak zásady dosimetrie relativní i dosimetrie absolutní, při níž se objevují některé obtíže, které je nutno překonat, mají-li se naměřené hodnoty blížit skutečným hodnotám s minimální chybou. Pro absolutní dosimetrii záření beta byla navržena jako nejvhodnější metoda, používající Geigerova—Müllerova počítáče se zvonkovou trubicí se slídovým okénkem. Při zachování stále geometrické polohy vzhledem k této počítací trubicí a s přihlédnutím k různým korekcím (samoabsorpce preparátu, absorpce ve vzduchové vrstvě, absorpce v okénku počítáče, vliv zpětného odrazu od podložky, mrtvá doba počítáče atd.) je možno radioaktivitu beta určovat s poměrně značnou přesností. Pro měření radioaktivního záření gamma se používá většinou metody ionizační.

Další část referátu byla věnována otázkám ochrany pracovníků před škodlivými účinky radioaktivního záření. Za tím účelem je nutno dbát jistých methodických zásad při pracích s radioaktivními látkami a ozařování neustále kontrolovat zvláštními přenosnými dosimetry a intensimetry.

Přednášející ukončil výklad poukazem na to, že je u nás zatím velký nedostatek takových přístrojů, a že si je různé laboratoře pro svou vnitřní potřebu zhotovují samy.

Dne 18. května 1956 se konala členská schůze, na které Jiří Marek, vedoucí katedry matematiky a fysiky na VPŠ v Plzni, přednesl referát na thema »Určení stáří Země z poměru radioaktivních isotopů«. Přednášející podal v něm přehled dosud užívaných method k určování stáří Země a pojednal pak o vlastní methodě v řešení tohoto problému. — Obsah přednášky nepodáváme a odkazujeme zájemce na článek přednášejícího »Stáří Země určené z poměru přirozených isotopů«.*)

*) V tomto časopise, sv. I, č. 4, 1956. Pozn. red.

Dne 12. září 1956 konala se v Karlových Varech pracovní konference učitelů matematiky na všeobecně vzdělávacích školách, jejíhož dopoledního jednání se zúčastnil předseda naší pobočky doc. Dr. Jaroslav Feifer a její jednatel F. Veselý. Ve formě referátu F. Veselého a diskuse s účastníky konference se projednávaly některé otázky, k nimž dal podnět svými náměty metodik matematiky KÚDVU v Karlových Varech a které jsou naznačeny těmito hesly: ideologické změny v pojetí matematiky v XIX. století, charakteristické rysy vývoje klasické logiky od Aristotela až po Bolzana a vznik matematické logiky, některé rozdíly v logice hovorového jazyka a řeči matematiků, nejdůležitější zásady novodobého vyučování matematice, staré a nově připravované učebnice matematiky pro všeobecně vzdělávací školy.

F. Veselý

USTAVENÍ POBOČKY JČMF V PARDUBICÍCH

Dne 2. října 1956 se konala v Pardubicích ustavující schůze pobočky JČMF pro oblast Pardubického kraje. Na schůzi byl přítomen člen ÚV JČMF, nositel Řádu práce dr. prof. Fr. Vyčichlo. Za školský odbor KNV v Pardubicích byl přítomen škol. insp. dr. Jan Trupl. Předsedou výboru pobočky byl zvolen dr. Jos. Honzák z jedenáctileté střední školy v Pardubicích, jednatelem Josef Zieris, odb. asist. z vys. školy chem.-techn. v Pardubicích. Na schůzi bylo usneseno, že pobočka bude pořádat odborné přednášky pro učitele matematiky a fyziky a pro zájemce o matematiku a fyziku z průmyslu. Mimo to bude pobočka pořádat methodické semináře na pomoc školní výuce. V tom bude spolupracovat s krajským ústavem pro další vzdělání učitelů. Při pobočce bude zřízena knihovna s odbornou literaturou, která bude půjčována členům Jednoty. Na schůzi podal prof. Fr. Vyčichlo krátkou historii vzniku Jednoty a pohovořil o jejich úkolech.

Josef Zieris

Adresa jednatele pobočky: Josef Zieris, Vys. šk. chem. techn., Pardubice.

USTAVENÍ POBOČKY V JIHLAVĚ

V kraji Jihlavském byla ustavena pobočka Jednoty československých matematiků a fyziků na ustavující schůzi 5. října 1956 v Jihlavě. Bylo přítomno 18 členů JČMF. Jako delegát ústředního výboru JČMF byl schůzi přítomen profesor Vysokého učení technického v Praze s. Dr. František Vyčichlo, nositel Řádu práce.

Schůzi zahájil předseda připravného výboru s. Josef Svoboda z Třebíče, uvítal přítomné a vysvětlil členům, proč se ustavuje pobočka JČMF pro kraj Jihlavský. Pak bylo přikročeno k volbě výboru. Za předsedu pobočky byl zvolen s. Fr. Navara, ředitel průmyslové školy strojnické v Jihlavě, místopředsdou se stal s. Zdeněk Pachta z JSS v Humpolci, jednatelem se stal s. Josef Svoboda z JSS v Třebíči a členy výboru soudruzi Miroslav Němec, ředitel školy v Suché, Jaroslav Vykydal z pedagogické školy v Jihlavě a Antonín Pospíšil z JSS v Pelhřimově.

Po skončení voleb promluvil s. Dr. František Vyčichlo o počátcích Jednoty čs. matematiků a fyziků, o jejím postupném rozkvětu a nakonec o její činnosti za druhé světové války a po ní. V druhé části svého referátu mluvil s. Vyčichlo o organizačním řádu a o práci Jednoty v budoucnu.

V další části jednání předkládá jednatel pobočky rámcový plán práce a finanční plán pobočky na poslední čtvrtletí roku 1956. Zároveň se ukládá výboru pobočky, aby vypracoval plán práce a finanční plán na rok 1957.

Matematici kraje Jihlavského vítají založení pobočky JČMF a jsou přesvědčeni, že jim pomůže při studiu a při řešení problémů matematických a fyzikálních a že blahodárně zasáhne i do jejich práce ve škole při výchově nových technických pracovníků.

Josef Svoboda